

PRAKTIJKBOEK VZW'S EN DIRECTE BELASTINGEN

PRAKTIJKBOEK VZW'S EN DIRECTE BELASTINGEN

ROLAND VAN HECKE

Directeur Vlaams Studie- en
Documentatiecentrum voor vzw's
Erkend boekhouder-Fiscalist BIBF
Lid Bijzondere en Permanente Werkgroep
'Not for profit & public sector accounting'
adviserend aan de Commissie voor
Boekhoudkundige Normen

GUY POPPE

Advocaat,
Lid Bijzondere en Permanente Werkgroep
'Not for profit & public sector accounting'
adviserend aan de Commissie voor
Boekhoudkundige Normen

intersentia

Antwerpen – Oxford

De teksten zijn bijgewerkt tot 1 januari 2007.

Praktijkboek vzw's en directe belastingen
Roland Van Hecke en Guy Poppe

© 2007 Intersentia
Antwerpen – Oxford
<http://www.intersentia.be>

ISBN 978-90-5095-623-9
D/2007/7849/15
NUR 786

Behoudens uitzondering door de Wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbende(n) op het auteursrecht, c.q. de uitgever van deze uitgave, door de rechthebbende(n) gemachtigd namens hem (hen) op te treden, niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins, hetgeen ook van toepassing is op de gehele of gedeeltelijke bewerking.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the publisher.

VOORWOORD

In een reeks handleidingen over vzw's mag een boek over de relatie tussen de Administratie der directe belastingen en de vzw niet ontbreken.

Reeds geruime tijd stellen wij ons de vraag of het niet nodig is om degelijk wetgevend werk te verrichten m.b.t. de problematiek van de taxatie van de vzw's.

Toegegeven, deze problematiek is niet zo eenvoudig te benaderen als het op het eerste gezicht lijkt. Hoe meer men in de materie graaft en hoe meer men de indruk heeft er zich in thuis te voelen, des te meer krijgt men een gevoel dat het steeds onduidelijker en ingewikkelder wordt.

Het is de bedoeling geweest van de wetgever die in 1921 de wet stemde over de vzw's, dat het feit dat de vzw's geen winstoogmerk hadden en veeleer steunden op principes van benevole arbeid en gratis inzet voor de gemeenschappelijke bevolking, ook niet belast dienden te worden op de inkomsten die zij verwierven.

Men mag immers niet uit het oog verliezen dat de wet die aan de verenigingen zonder winstoogmerk rechtspersoonlijkheid gaf, in wezen gemaakt is voor de bescherming van het patrimonium van de kloostergemeenschappen en congregaties. De gebouwen, gronden en landerijen die deze gemeenschappen in eigendom hadden, waren in feite de 'bruidsschat' van de kloosterlingen, die werd aangewend voor deze leefgemeenschap. Het waren ook deze congregaties die zich onbezoldigd inzetten, en bijgevolg ook toonaangevend waren in sectoren als onderwijs, ziekenzorg, landbouw enz.

Terecht stelde de wetgever dan ook dat deze inzet niet belast diende te worden.

Gezien echter met de loop der jaren een steeds grotere commercialisering optrad en de non-profit sector zich ook professioneler diende te ontwikkelen moesten de vzw's ook andere inkomsten krijgen om het hoofd boven water te houden en organiseerde men dan ook activiteiten die steeds meer begonnen over te hellen naar commerciële activiteiten. Meer en meer doken er gevallen op waarbij het statuut van de vzw misbruikt werd.

Vandaar dat de fiscale Administratie en bepaalde handelsgroeperingen zich de vraag begonnen te stellen in hoeverre de vzw's ook niet verantwoordelijk waren voor concurrentieverstoring.

Heden ten dage wordt vastgesteld dat steeds meer en meer imperatief wordt opgetreden door de fiscale Administratie. Mede door het feit dat in het verleden niets, maar dan ook niets openbaar diende gemaakt te worden, mag men ook niet verbaasd zijn dat in bepaalde fiscale kringen twijfels begonnen te rijzen over die zo geprezen belangloze inzet. Mede door een reeks schandalen in de sportwereld, later aangevuld door misbruiken in vzw's rond politieke partijen en openbare besturen werden die twijfels versterkt en zelfs voor 'normaal' gehouden. We dreigen thans in een situatie te komen waar iedere vzw over de kam van ongeloof, wantrouwen, ja, soms verdachtmakingen dreigt geschoren te worden.

Een samenloop van omstandigheden leidt er echter wel toe dat in veel gevallen terecht de vraag kan gesteld worden:

- waarom worden hele kleine vzw's vlugger gecontroleerd dan grotere vzw's?
- hoe komt het dat de schijn-vzw's meestal nog buiten schot blijven?
- waarom besteedt de fiscale Administratie het gros van haar tijd aan kwesties die ter zake onder de noemer 'onbelangrijkheden' ingedeeld kunnen worden?

Het is niet aan ons om deze vragen te beantwoorden. Het is evenmin aan ons om de fiscale Administratie te controleren maar toch zijn we ervan overtuigd dat:

- de vzw's de moed moeten opbrengen om werkelijk vzw te zijn en indien ze dit niet kunnen ze de moed moeten opbrengen om hun vzw om te vormen naar een handelsvennootschap;
- de Administratie toch het nodige doorzicht moet opbrengen om de echte vzw's niet nodeloos te straffen en in veel gevallen de nodige inzichten moet proberen te verwerven in wat een vereniging eigenlijk is.

Zulke inzet vereist van beide partijen een correcte houding t.o.v. elkaar maar ze moeten ook bereid gevonden worden om de nodige luisterbereidheid op te brengen.

R. Van Hecke

INHOUD

VOORWOORD	v
-----------------	---

AFKORTINGEN	xxvii
-------------------	-------

HOOFDSTUK 1.

IS DE VZW ONDERWORPEN AAN DE DIRECTE BELASTINGEN?	1
---	---

HOOFDSTUK 2.

DE RECHTSONZEKERHEID TUSSEN VEN.B. EN RPB VOOR VZW'S ROLAND VAN HECKE	3
--	---

2.1. Algemeen	3
2.1.1. Artikel 1 § 1 WIB'92	3
2.1.2. Artikel 2 § 2 WIB'92	4
2.1.3. Artikel 220, 3° WIB'92	6
2.2. Het begrip 'geen onderneming exploiteren'	6
2.2.1. Wat bedoelt men met 'exploitatie'?	6
2.2.2. Onechte vzw's en/of schijn-vzw's	9
2.2.2.1. Onechte vzw's	9
2.2.2.2. Schijn-vzw's	10
2.3. Verrichtingen van winstgevende aard	10
2.4. Conclusie inzake artikel 220 WIB'92	11
2.5. Verrichtingen van niet-winstgevende aard	11
2.5.1. Alleenstaande of uitzonderlijke verrichtingen	12
2.5.2. Verrichtingen die bestaan uit het beleggen van fondsen in het kader van hun statutaire opdracht	13
2.5.2.1. Beleggen van fondsen	13
2.5.2.2. Ingezameld in het kader van de statutaire opdracht	14
2.5.3. Bijkomstige activiteiten die niet volgens nijverheids-, handels- of landbouwmethoden worden gevoerd	14
2.5.3.1. Het begrip 'Bijkomstig'	16
2.5.3.1.1. Kwantitatief criterium	16
2.5.3.1.2. Kwalitatief criterium	17
2.5.3.2. Betekenis van het woord 'of', dat beide zinsdelen met elkaar verbindt	17

2.5.3.3.	Het begrip 'winstoogmerk'	19
2.5.3.4	Plaatselijk Werkgelegenheidsagentschap (PWA) en dienstencheques	21
2.5.4.	Rechtspraak rond de problematiek RPB en Ven.B.	22
2.5.4.1.	Verdeling van het nettoactief onder de leden in geval van vereffening	22
2.5.4.2.	Onregelmatige boekhouding	23
2.5.4.3.	Geneesheren-vzw	23
2.5.4.4.	Exploitatie autocircuit	25
2.5.4.5.	Exploitatie kliniek/ziekenhuis	26
2.5.4.6.	Spraaktherapie	28
2.5.4.7.	Beroepsvereniging/belangenvereniging	29
2.5.4.8.	Verzekering tegen brandrisico's	30
2.5.4.9.	Exploitatie cafetaria	31
2.5.4.10.	Paarden	33
2.5.4.11.	Voetbalclub	35
2.5.4.12.	Medisch tijdschrift	35
2.5.4.13.	Drugscentrum	36
2.5.4.14.	Ex-delinquentencentrum	37
2.5.4.15.	Bijkomstige bedrijvigheid	37
2.5.4.16.	Medische, psychologische en juridische consultaties	38
2.5.4.17.	Vzw-Studiecentrum	39
2.5.4.18.	Fitnesscentrum	40
2.5.4.19.	Reprografie	40
2.5.4.20.	Parochiehuis	41
2.5.4.21.	Niet-openbare radio	41
2.5.4.22.	Rusthuis	42
2.5.4.23.	Wereldwinkel	43
2.5.4.24.	Exploitatie van een vakantiecentrum	44
2.5.4.25.	Aannemen van weddenschappen	45
2.5.4.26.	Sociaal toerisme	45
2.5.5.	De omschakeling van rechtspersonenbelasting naar de vennootschapsbelasting	46

HOOFDSTUK 3.

RECHTSPERSONENBELASTING

	GUY POPPE	51
3.1.	Algemeen	51
3.2.	Onroerende inkomsten	52

3.2.1.	De Vzw-wet en onroerend goed	52
3.2.2.	Begrip ‘onroerende inkomsten’	52
3.2.3.	Het kadastraal inkomen en de onroerende voorheffing	53
3.2.4.	Belgische onroerende inkomsten	55
3.2.4.1.	Niet-verhuurde onroerende goederen	55
3.2.4.2.	Verhuurde onroerende goederen in België	55
3.2.4.2.1.	Overzicht	55
3.2.4.2.2.	De vzw verhuurt aan een natuurlijke persoon die het onroerende goed geheel noch gedeeltelijk gebruikt voor het uitoefenen van een beroeps- werkzaamheid	56
3.2.4.2.3.	De vzw verhuurt onroerende goederen die overeenkomstig de pachtwetgeving worden verhuurd en die door de huurder voor land- en tuinbouw worden gebruikt	56
3.2.4.2.4.	De vzw verhuurt aan een natuurlijke persoon die het onroerende goed geheel of gedeeltelijk gebruikt voor het uitoefenen van een beroepswerk- zaamheid, of aan een vennootschap of andere vzw	56
3.2.4.2.5.	De vzw verhuurt onroerende goederen waarbij de huurder geen winst oogmerk nastreeft en de onroerende goederen aangewend worden voor één van de bestemmingen zoals bedoeld in artikel 12 § 1 WIB’92	58
3.2.4.2.6.	De verhuur aan een vzw	58
3.2.4.2.7.	Vergoedingen verkregen bij vestiging of overdracht van een recht van opstal, erfpacht of soortgelijke rechten	59
3.2.5.	Buitenlandse onroerende inkomsten	61
3.2.6.	Vrijgestelde inkomsten	61
3.2.6.1.	Vrijstelling wegens ideële bestemming	61
3.2.6.1.1.	Eerste hypothese: de vzw gebruikt het onroerend goed voor eigen doeleinden	63

	3.2.6.1.2.	Tweede hypothese: een vzw stelt het onroerend goed ter beschikking van een andere vzw	64
	3.2.6.2.	Vrijstelling inzake erfpacht en opstalvergoedingen	69
3.2.7.		Aftrekbare kosten	69
3.2.8.		Tarieven	70
	3.2.8.1.	Niet-verhuurde onroerende goederen	70
	3.2.8.2.	Verhuurde Belgische onroerende goederen	70
	3.2.8.3.	Verhuurde buitenlandse onroerende goederen	71
	3.2.8.4.	Vergoedingen uit erfpacht, opstal of soortgelijke rechten	71
3.3.		Roerende inkomsten	72
	3.3.1.	Algemeen	72
	3.3.2.	Belastbare Belgische roerende inkomsten	73
		3.3.2.1. Dividenden	73
		3.3.2.2. Interesten	74
		3.3.2.2.1. Begrip 'interesten'	74
		3.3.2.2.2. Al dan niet vastrentende effecten	75
		3.3.2.2.3. Niet door effecten vertegenwoordigde leningen en schuldvorderingen	76
		3.3.2.2.4. Gelddeposito's	77
		3.3.2.2.5. Afstand van een som geld	77
		3.3.2.2.6. Recht van gebruik van gebouwde onroerende goederen	78
	3.3.3.	Belastbare buitenlandse roerende inkomsten	79
	3.3.4.	Vrijgestelde inkomsten	80
		3.3.4.1. Terugbetaling van maatschappelijk kapitaal	80
		3.3.4.2. Dividenden	80
		3.3.4.5. Interesten	81
	3.3.5.	Aftrekbare kosten	82
	3.3.6.	Tarieven	83
3.4.		Diverse Inkomsten	84
	3.4.1.	Overzicht van de belastbare inkomsten	84
	3.4.2.	De inkomsten van verhuring en onderverhuring	85
		3.4.2.1. Begrip	85
		3.4.2.2. Belastbare grondslag en tarief	88
	3.4.3.	Loten van effecten	89
	3.4.4.	Opbrengsten uit verhuring van jacht-, vis- of vogelvangst	89
	3.4.5.	Meerwaarden op bepaalde ongebouwde onroerende goederen in de zin van artikel 90, 8° WIB'92	90
		3.4.5.1. Principes van belastbaarheid	90

	3.4.5.2.	Niet-belastbare meerwaarden	92
	3.4.5.3.	Belastbare grondslag en tarief	92
3.4.6.		Meerwaarde naar aanleiding van de overdracht van een belangrijke deelneming in de zin van artikel 90, 9° WIB'92	94
	3.4.6.1.	Belastbare handelingen	94
	3.4.6.2.	Belastingvrije handelingen	96
	3.4.6.3.	Belastbare grondslag en tarief	96
3.4.7.		Meerwaarden op gebouwde onroerende goederen in de zin van artikel 90, 10° WIB'92	97
	3.4.7.1.	Belastbare handelingen	97
	3.4.7.2.	Belastingvrije handelingen	99
	3.4.7.3.	Belastbare grondslag en tarief	100
	3.4.7.3.	Bij combinatie grond en gebouw	101
3.4.8.		Niet behoorlijke middels fiches verantwoorde kosten	102
3.4.9.		Bepaalde werkgeversbijdragen	103

HOOFDSTUK 4.

VENNOOTSCHAPSBELASTING

	GUY POPPE	105			
4.1.	Algemeen	105			
4.2.	Het winstbegrip in de vennootschapsbelasting (art. 24 WIB'92)	106			
	4.2.1.	Algemeen	106		
	4.2.2.	De meerwaardeleer	109		
		4.2.2.1.	Algemeen	109	
		4.2.2.2.	Niet-uitgedrukte en niet-verwezenlijkte meerwaarden	110	
		4.2.2.3.	Uitgedrukte, niet-verwezenlijkte meerwaarden	111	
		4.2.2.4.	Verwezenlijkte meerwaarden	111	
		4.2.2.5.	Belastbare vrijwillig verwezenlijkte meerwaarden	118	
			4.2.2.5.1.	Vrijwillig verwezenlijkte meerwaarden	118
			4.2.2.5.2.	Gedwongen meerwaarden	124
		4.2.2.6.	Onaantastbaarheidsvoorwaarde – beginsel	127	
		4.2.2.7.	Schematisch overzicht in aanslagjaar 2008	128	
			4.2.2.7.1.	Vrijwillig verwezenlijkte meerwaarden	128
			4.2.2.7.2.	Gedwongen meerwaarden	128
4.3.	Vrijgestelde inkomsten	129			
	4.3.1.	Voorziening voor risico's en lasten	129		
		4.3.1.1.	Wat de aard van de lasten betreft	129	
		4.3.1.2.	Wat de voorziening betreft	130	
		4.3.1.3.	Toepassingsvallen uit de rechtspraak	131	

4.3.1.3.1.	Voorziening tot dekking van het risico in het kader van de tienjaarlijkse aansprakelijkheid in de bouwsector . .	131
4.3.1.3.2.	Provisie voor ontslagvergoedingen . . .	131
4.3.1.3.3.	Voorzieningen aangelegd wegens verplichtingen voortvloeiend uit brugpensioenen	132
4.3.1.3.4.	Voorziening voor waarschijnlijke verliezen ingevolge het verlies van een verkooprecht	132
4.3.1.3.5.	Voorziening voor waarschijnlijk lasten: verhuiskosten	132
4.3.1.3.6.	Voorziening voor pensioenen voor bestuurders	133
4.3.1.3.7.	Voorziening voor nog niet ingekohierde taksen	134
4.3.1.3.8.	Voorziening voor reclame en prospectiekosten	134
4.3.1.3.9.	Voorzieningen voor milieuproblemen	135
4.3.2.	Voorziening voor vakantiegeld	135
4.3.3.	Waardevermindering voor waarschijnlijke verliezen op handelsvorderingen	136
4.3.3.1.	Vrijstellingsvoorwaarden	136
4.3.3.2.	Het definitieve karakter van een oninvorderbare vordering	138
4.3.3.2.1.	Inkomstenbelastingen	138
4.3.3.2.2.	Inzake btw	139
4.3.4.	Giften	139
4.3.5.	Vrijstelling voor bijkomend personeel voor wetenschappelijk onderzoek en uitvoer	139
4.3.6.	Vrijstelling voor extra personeel	143
4.3.7.	Gereserveerde winsten van erkende inschakelingsbedrijven .	144
4.3.8.	Terugbetaling van inkomstenbelastingen	145
4.3.9.	Definitief belaste inkomsten	145
4.3.9.1.	Welke inkomsten komen in aanmerking voor een DBI-aftrek?	145
4.3.9.2.	Berekeningsgrondslag van de DBI	145
4.3.9.3.	Toepassingsvoorwaarden	146
4.3.9.3.1.	Minimale omvang van de deelneming	146
4.3.9.3.2.	Minimum bezitsduur als financiële vaste activa	147
4.3.9.4.	Uitsluitingspercentage van de DBI	148

	4.3.9.5.	Antimisbruikbepalingen	149
4.3.10.		Investeringsreserve	151
	4.3.10.1.	Algemeen	151
	4.3.10.2.	Voorwaarden voor het behoud van de belastingvrijstelling	152
4.3.11.		Investeringsaftrek	153
4.3.12.		Belastingaftrek voor risicokapitaal of notionele interest	154
4.4.		Aftrekbare kosten en lasten	156
4.4.1.		Voorwaarden inzake aftrekbaarheid als beroepskosten	156
4.4.2.		De vrijgevheden	157
4.4.3.		Kosten m.b.t onroerende goederen	158
	4.4.3.1.	Huurgelden en huurlasten	158
	4.4.3.2.	Huurwaarborg	158
	4.4.3.3.	Gedeeltelijke aanwending van een onroerend goed	159
	4.4.3.4.	Herkwalificatie van onroerende inkomsten in beroepsinkomsten	159
	4.4.3.5.	Erfpachtvergoeding	160
	4.4.3.6.	Vooruitbetaalde vergoedingen i.v.m. zakelijke rechten op onroerende goederen	160
	4.4.3.7.	Vergoeding voor overname van een handels- huurceel	160
	4.4.3.8.	Huisvestingskosten	161
4.4.4.		Interesten	161
4.4.5.		Bezoldigingen van werknemers	161
4.4.6.		Bezoldigingen van bedrijfsleiders	165
4.4.7.		Pensioenbijdragen	165
4.4.8.		Commissies en erelonen betaald aan derden	166
	4.4.8.1.	Principe	166
	4.4.8.2.	Het opmaken van de fiches	166
	4.4.8.2.1.	Algemeen	166
	4.4.8.2.2.	Voor welke vergoedingen?	167
	4.4.8.2.3.	Uitzonderingen	169
	4.4.8.2.4.	Vergoedingen betaald aan niet- inwoners	171
4.4.9.		Afschrijvingen	172
	4.4.9.1.	Beginsel	172
	4.4.9.2.	Afschrijfbaar bestanddelen	173
	4.4.9.2.1.	Oprichtingskosten	173
	4.4.9.2.2.	Immateriële vaste activa	173
	4.4.9.2.3.	Materiële vaste activa	174

	4.4.9.3.	Afschrijvingswaarde	175
	4.4.9.4.	Aanvang van de afschrijvingen	175
	4.4.9.5.	Afschrijvingsregels	180
	4.4.9.5.1.	Lineaire afschrijvingen	180
	4.4.9.5.2.	Degressieve afschrijvingen	181
	4.4.9.6.	Afschrijvingsexcedenten	182
4.4.10.		Publiciteitskosten	183
4.4.11.		Kosten en inzake promotiecampagnes	183
4.4.12.		Sponsoringkosten	184
4.4.13.		Demonstratiemateriaal	184
4.4.14.		Diefstal of vernieling van beroepsmatig aangewende activabestanddelen	185
4.5.		Niet-afrekbare beroepskosten (verworpen uitgaven)	185
4.5.1.		Algemeen	185
4.5.2.		Niet-afrekbare belastingen	186
	4.5.2.1.	Niet-afrekbare federale belastingen	186
	4.5.2.1.1.	Belastingverhogingen	187
	4.5.2.1.2.	Nalatigheidsinteressen	187
	4.5.2.2.	Niet-afrekbare gewest- en gemeenschaps- belastingen	188
	4.5.2.3.	Als beroepskosten afrekbare belastingen	190
4.5.3.		Geldboeten, verbeurdverklaringen en straffen	191
4.5.4.		Niet-afrekbare autokosten	193
	4.5.4.1.	Krachtlijnen	193
	4.5.4.2.	Welke wagens vallen niet onder de aftrek- beperking?	194
	4.5.4.3.	Welke kosten beoogt de wetgever?	195
	4.5.4.4.	Niet-bedoelde autokosten	197
	4.5.4.4.1.	Brandstofkosten	197
	4.5.4.4.2.	Afschrijving op mobilifoons, inclusief installatiekosten	197
	4.5.4.4.3.	Financieringskosten m.b.t. leasing- overeenkomsten	197
	4.5.4.4.4.	Financieringskosten van huur- overeenkomsten (renting)	198
	4.5.4.4.5.	Kosten met betrekking tot parkeer- plaatsen voor cliënteel	198
	4.5.4.4.6.	Doorgerekende autokosten	198

	4.5.4.4.7.	Aan derden terugbetaalde autokosten waarvan de voordelen van alle aard als belastbare bezoldiging op de loonfiche verschijnen	199
	4.5.4.5.	Aan derden terugbetaalde autokosten	199
	4.5.4.5.1.	Vergoeding op grond van werkelijke facturen	199
	4.5.4.5.2.	Forfaitaire kilometervergoeding.	199
	4.5.4.6.	Meer- en minderwaarden	200
4.5.5.		Niet-afrekbare restaurantkosten voor relatiegeschenken . . .	201
	4.5.5.1.	Beginsel	201
	4.5.5.2.	Begrip ‘restaurantkosten’	202
	4.5.5.3.	Uitzonderingen op de aftrekbeperking inzake restaurantkosten	202
	4.5.5.3.1.	Restaurantkosten voor vertegenwoordigers in de voeding . . .	203
	4.5.5.3.2.	Restaurantkosten die als voordeel van alle aard worden belast bij de genieter	203
	4.5.5.3.3.	Restaurantkosten die kwalificeren als sociale voordelen	204
	4.5.5.3.4.	Bijzonder geval: doorgerekende restaurantkosten	204
	4.5.5.4.	Afschaffing van een aantal vroeger geldende Administratieve toleranties	205
	4.5.5.4.1.	Buitenlandse restaurantkosten	205
	4.5.5.4.2.	Restaurantkosten begrepen in een hotelrekening	205
	4.5.5.4.3.	Restaurantkosten bij seminaries en colloquia	206
	4.5.5.4.4.	Kosten van een restaurant binnen de onderneming voorbehouden voor kaderleden of zakenrelaties	206
4.5.6.		Receptiekosten	207
	4.5.6.1.	Principe	207
	4.5.6.2.	Uitgaven die als receptiekosten worden aangemerkt	207
	4.5.6.3.	Uitzonderingen	208
	4.5.6.4.	Terugbetaling van kosten	209
4.5.7.		Relatiegeschenken	209
	4.5.7.1.	Krachtlijnen	209

	4.5.7.2.	Bedoelde uitgaven	210
	4.5.7.3.	Onderscheid tussen relatiegeschenken en publiciteitsvoorwerpen	210
	4.5.7.4.	Reclameartikelen	210
	4.5.7.5.	Handelstalen	211
	4.5.7.6.	Terugbetaling van kosten	212
4.5.8.		Niet-aftrekbare pensioenen en pensioenbijdragen	212
	4.5.8.1.	Voorwaarden m.b.t. de contractuele bepalingen	212
	4.5.8.2.	Voorwaarden m.b.t. de bezoldiging	212
4.5.9.		Overdreven interesten	212
	4.5.9.1.	Algemene beperking	212
	4.5.9.2.	Begrip 'markrente'	213
	4.5.9.3.	Tijdstip van beoordeling	213
	4.5.9.4.	Bewijslast	214
	4.5.9.5.	Onbeperkt aftrekbare interesten	215
4.5.10.		Kosten voor niet-specifieke beroepskledij	215
	4.5.10.1.	Beginsel	215
	4.5.10.2.	Wat omhelst het begrip 'specifieke beroepskledij'?	216
	4.5.10.3.	Toepassingsfeer van het aftrekverbod	217
	4.5.10.4.	Uitzondering	217
4.5.11.		Abnormale en goedgunstige voordelen	218
	4.5.11.1.	Juridische grondslag	218
	4.5.11.2.	Het begrip 'abnormaal en goedgunstige voordelen'	219
	4.5.11.3.	Abnormale en goedgunstige voordelen verleend aan Belgische of buitenlandse natuurlijke personen of rechtspersonen	221
	4.5.11.4.	Geen verrekening op andere bestanddelen	224
	4.5.11.5.	Geen afrek van verliezen van abnormale en goedgunstige voordelen	224
4.5.12.		Sociale voordelen	226
	4.5.12.1.	Begrip 'sociaal voordeel'	226
	4.5.12.2.	Belastingregime: algemene regels	228
	4.5.12.3.	Sociale voordelen die in het geheel niet aftrekbaar zijn als beroepskosten	231
		4.5.12.3.1. Overzicht	231
		4.5.12.3.2. Maaltijd- en restaurantcheques	232
	4.5.12.4.	Sociale voordelen die integraal aftrekbare beroepskosten zijn	242

	4.5.12.5. Sociale voordelen die ten dele aftrekbaar zijn als beroepskosten	246
4.5.13.	Liberaliteiten	247
4.5.14.	Minderwaarden en waardeverminderingen op aandelen	248
	4.5.14.1. Krachtlijnen	248
	4.5.14.2. Uitzonderingen	248
	4.5.14.2.1. Bij volledige verdeling van het maatschappelijk vermogen	248
	4.5.14.2.2. Beleggingsvennootschappen	252
	4.5.14.2.3. Inkoop van eigen aandelen	252
	4.5.14.3. Terugname van waardeverminderingen op aandelen	252
	4.5.14.4. Hoe wordt de minderwaarde bepaald?	253
4.5.15.	Onredelijke beroepskosten	253
4.5.16.	Uitgaven met betwist beroepskarakter	257
4.6.	Beroepsverliezen	259
4.7.	Van fiscaal resultaat naar belastbare grondslag in de vennootschapsbelasting	259
	4.7.1. Eerste bewerking	259
	4.7.2. Tweede bewerking	259
	4.7.3. Derde bewerking	260
	4.7.4. Vierde bewerking	260
	4.7.5. Vijfde bewerking	260
	4.7.6. Zesde bewerking	260
	4.7.7. Zevende bewerking	260
4.8.	Tarieven vennootschapsbelasting en belastingberekening	261
	4.8.1. Basistarief	261
	4.8.2. Verlaagd opklimmend tarief	261
	4.8.2.1. Algemeen	261
	4.8.2.2. Van het verlaagde tarief uitgesloten vennootschappen	262
	4.8.2.2.1. Overzicht	262
	4.8.2.2.2. Geen ‘financiële vennootschap’ zijn	263
	4.8.2.2.3. Voorwaarde inzake het aandeel- houderschap	265
	4.8.2.2.4. Voorwaarde inzake de beperking op de uit te keren winst	265
	4.8.2.2.5. Voorwaarde inzake minimale bezoldiging aan ten minste één bedrijfsleider	265

4.8.2.3.	Het belang van het verlaagde opklimmende tarief	271
4.8.2.3.1.	Belastingkrediet	271
4.8.2.3.2.	Investeringsreserve	271
4.8.2.3.3.	Vrijstelling vermeerdering wegens onvoldoende voorafbetalingen	272
4.8.2.3.4.	Verhoogd tarief voor de belasting-aftrek eigen vermogen	272
4.8.3.	Vermeerdering en vermindering van belastingen	273
4.9.	Bijzondere aanslag op niet bewezen laten en uitgaven	273
4.10.	Verrekenbare bestanddelen	275
4.10.1.	Roerende voorheffing op de ontvangen inkomsten van roerende goederen	275
4.10.2.	Forfaitair gedeelte van buitenlandse belasting	277
4.10.3.	Voorafbetalingen	280
4.10.4.	Belastingkrediet	280

HOOFDSTUK 5.

ENKELE TOPICS EN AANDACHTSPUNTEN VOOR VZW'S

ROLAND VAN HECKE	283	
5.1.	Periodiciteit van de RPB-aangifte	283
5.2.	Betalen van vergoedingen aan personen die een prestatie hebben geleverd aan de vzw	284
5.3.	Betalen van vergoedingen via het stelsel van het 'vrijwilligerswerk'	285
5.3.1.	Algemeen	285
5.3.2.	Dubbele maximumgrens	285
5.3.3.	Nominatieve lijst	287
5.3.4.	Afzonderlijke regeling voor sommige categorieën	287
5.3.5.	Belangrijke opmerking	288
5.4.	Betalen van kilometervergoedingen	288
5.5.	Gebruik van een firmawagen of bedrijfsvoertuig	289
5.6.	Kosteloos gebruik van computer en internetaansluiting	293
5.7.	Kosteloos gebruik van gsm	295
5.8.	Georganiseerd gemeenschappelijk vervoer	296
5.9.	Betalen van voorschotten	296
5.10.	Het fiscale statuut van bestuurders van een vzw	296

HOOFDSTUK 6.**GIFTEN, SCHENKINGEN EN LEGATEN**

ROLAND VAN HECKE	301
6.1. Giften gedaan aan instellingen die voor de schenker fiscaal aftrekbaar zijn	301
6.1.1. Wettelijk kader	301
6.1.2. Voorwaarden om fiscaal aftrekbare giften te mogen ontvangen	304
6.1.2.1. Voorwaarden die gelden voor alle instellingen ...	304
6.1.2.2. Specifieke voorwaarden	304
6.1.2.2.1. Instellingen voor wetenschappelijk onderzoek	305
6.1.2.2.2. Culturele instellingen	305
6.1.2.2.3. Instellingen die de oorlogsslachtoffers, de mindervaliden, de bejaarden, de beschermde minderjarigen of de behoeftigen bijstaan	306
6.1.2.2.4. Instellingen voor hulpverlening aan slachtoffers van erkende rampen ...	306
6.1.2.2.5. Instellingen die zich bezighouden met het natuurbehoud of de bescherming van het leefmilieu	307
6.1.2.2.6. Instellingen die het behoud of de zorg van monumenten en landschappen ten doel hebben	307
6.1.2.2.7. Vzw's waarvan het doel erin bestaat dierenasielen te beheren	307
6.1.2.2.8. Instellingen die duurzame ontwikkeling ten doel hebben	308
6.1.2.2.9. Instellingen voor hulpverlening aan ontwikkelingslanden	308
6.1.2.2.10. Instellingen die hulp verlenen aan slachtoffers van heel grote industriële ongevallen	309
6.1.3. Procedure voor het indienen van de aanvraag	309
6.1.3.1. Bestemming	309
6.1.3.2. Termijn	309
6.1.3.3. Samenstelling van het dossier	310
6.1.3.4. Opmerkingen	312
6.1.4. Bedrag van de fiscaal aftrekbare giften	312

6.1.5.	Kwijtschriften en verzamelstaten	312
6.1.5.1.	Waaraan moeten de kwijtschriften voldoen?	313
6.1.5.2.	Waaraan moeten de verzamelstaten voldoen?	314
6.1.5.3.	Wat wordt bedoeld met kosten van algemeen beheer?	315
6.1.5.3.1.	Kosten van algemeen beheer	315
6.1.5.3.2.	Tolerantie bij overschrijding van de grens van 20 %	316
6.1.5.3.3.	Verbintenis	317
6.1.6.	Aandachtspunten	317
6.1.7.	Documentatiecentra van de FOD Financiën	319
6.1.7.1.	Voor de instellingen met maatschappelijke zetel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	319
6.1.7.2.	Voor de instellingen met maatschappelijke zetel in het Franse en Duitse taalgebied	319
6.1.7.3.	Voor de instellingen met maatschappelijke zetel in het Nederlandse taalgebied	319
6.2.	Schenkeningen en legaten	320
6.2.1.	Algemeen	320
6.2.3.	Verskil tussen een schenking en een legaat	320
6.2.4.	Is er om een schenking of een legaat te aanvaarden, altijd een machtiging nodig?	320
6.2.5.	Kennisgeving aan de vzw	321
6.2.5.1.	In geval van een schenking	321
6.2.5.2.	In geval van een legaat	321
6.2.6.	Voorlopige aanvaarding bij schenking	322
6.2.7.	Voorlopige aanvaarding bij een legaat	322
6.2.8.	Vorm van de voorlopige aanvaarding	323
6.2.9.	Aanvraag tot definitieve machtiging	323
6.2.9.1.	Het dossier dat ingediend moet worden	323
6.2.9.2.	Termijn waarbinnen het dossier ingediend moet worden	324
6.2.9.3.	Waar moet het dossier worden ingediend?	324
6.2.10.	Verkrijgen van de machtiging	324
6.3.	Handgiften	325
6.4.	Giften in natura	325
6.5.	Duo-legaat	326

HOOFDSTUK 7.**VRIJSTELLING VAN ONROERENDE VOORHEFFING**

	ROLAND VAN HECKE	329
7.1.	Wettelijk kader	329
7.2.	Instellingen die van de vrijstelling zouden kunnen genieten	334
7.2.1.	Het openbaar uitoefenen van een eredienst	334
7.2.2.	Het openbaar uitoefenen van de vrijzinnig morele dienstverlening	339
7.2.3.	Onderwijs	337
7.2.4.	Het vestigen van hospitalen	339
7.2.5.	Klinieken	340
7.2.6.	Dispensaria	340
7.2.7.	Rusthuizen	340
7.2.8.	Vakantiehuizen voor jongeren en gepensioneerden	342
7.2.9.	Soortgelijke weldadigheidsinstellingen	343
7.2.10.	Doctrine en concrete gevallen	344
7.2.11.	Vrijstellingen vanwege bijzondere wettelijke bepalingen	349
7.2.12.	Aanvraag tot vrijstelling van de onroerende voorheffing	350
7.3.	Rechtspraak	352
7.3.1.	Onderwijs	352
7.3.2.	Externe dienst voor preventie en bescherming op het werk	358
7.3.3.	Rusthuis	359
7.3.4.	Openbare eredienst	361
7.3.5.	Verblijf voor gehandicapten	367
7.3.6.	Thuisverzorging	368
7.3.7.	Stapelplaats voor hulpgoederen aan Roemenië	369
7.3.8.	Ambachtelijke steenbakkerij	369
7.3.9.	Niet bewezen sociale activiteit	370
7.3.10.	Uitbreiding belastingheffing	371
7.3.11.	PMS-centrum	371
7.3.12.	Weldadigheidswerken	371
7.3.13.	Godshuis	373
7.3.14.	Gebruiksvergoeding	373
7.3.15.	Medisch centrum	374

HOOFDSTUK 8.

AANSLAG GEHEIME COMMISSIELONEN

ROLAND VAN HECKE	375
8.1. Algemeen	375
8.1.1. Wettelijk kader	375
8.1.2. Bedrag van de aanslag	375
8.1.3. Vestiging van de aanslag	376
8.1.3.1. De vzw valt onder de rechtspersonenbelasting	376
8.1.3.2. De vzw valt onder de vennootschapsbelasting	376
8.1.3.3. Belastbaar tijdperk en aanslagjaar	377
8.1.3.4. Aftrekbaarheid	377
8.1.3.5. Ontvangsten en uitgaven die speciaal worden bekeken	377
8.1.3.6. Belastingverhoging	378
8.2. Niet-verantwoorde kosten	379
8.2.1. Algemeen	379
8.2.2. Commissies, makelaarslonen, handels- of andere restorno's, vacatiegelden of erelonen	380
8.2.2.1. Wanneer moet een fiscale fiche 281.50 opgemaakt worden?	380
8.2.2.2. Welke vergoedingen zijn bedoeld?	380
8.2.2.3. Wanneer moet geen fiche 281.50 worden opgesteld?	382
8.2.3. Bezoldigingen, voordelen van alle aard, pensioenen, ...	382
8.2.3.1. Algemeen	382
8.2.3.2. Kosten die leiden tot het verschaffen van voordelen van alle aard	383
8.2.3.3. Wat moet op de fiches 281.10 en/of 281.20 vermeld worden?	383
8.3. Kosten eigen aan de werkgever	385
8.4. Uitgaven gelijkgesteld met niet-verantwoorde kosten	388
8.5. Uitgaven waarvoor de verantwoordingsplicht niet vereist is	388
8.6. Laattijdig ingediende fiches en samenvattende opgaven	390
8.7. Rechtspraak	390
8.7.1. Bewijskracht boekhouding – Contante ontvangsten	390
8.7.2. Bijzondere aanslag – Geheime commissielonen	390
8.7.3. Gebrek bewijskrachtige gegevens	391

HOOFDSTUK 9.**FISCALE VERPLICHTINGEN VAN DE VZW**

	ROLAND VAN HECKE	393
9.1.	Algemeen	393
9.2.	Aangifteplicht	393
9.2.1.	Het aangifteformulier	393
9.2.1.1.	Invullen van het formulier	394
9.2.1.2.	Bijkomende stukken gevraagd te voegen bij het formulier	394
9.2.1.3.	Andere bij te voegen bescheiden	395
9.2.2.	Aangiftetermijnen	396
9.2.2.1.	Normale termijnen	396
9.2.2.2.	Aanvraag tot het verkrijgen van uitstel	397
9.2.2.2.1.	Collectief uitstel	397
9.2.2.2.2.	Individueel uitstel	397
9.3.	Onderzoeks- en controlerecht door de Administratie	397
9.3.1.	Algemeen	397
9.3.2.	Bewaringsplicht van boeken en bescheiden – Mededelingsplicht	398
9.3.3.	Onderzoekstermijnen en aanslagtermijnen	398
9.3.4.	De vraag om inlichtingen	402
9.3.4.1.	Algemeen	402
9.3.4.2.	Welke inlichtingen?	403
9.3.4.3.	Hoe kunnen de inlichtingen worden ingewonnen?	404
9.3.4.4.	Antwoordtermijn	406
9.3.5.	De procedure van het bericht van wijziging van aangifte ...	407
9.3.5.1.	Algemeen	407
9.3.5.2.	Vormvoorwaarden	407
9.3.5.3.	Substantiële vereiste	409
9.3.5.4.	Antwoordtermijn	409
9.3.6.	Onderzoek van de aangiften van derden – verplichtingen van de vzw	410
9.4.	De aanslag van ambtswege	410
9.4.1.	Toepassingsvoorwaarden	410
9.4.1.1.	Het niet of laattijdig indienen van een aangifte ...	410
9.4.1.2.	Het niet herstellen van vormgebreken die aan een aangifte kleven	410
9.4.1.3.	Het niet ter inzage aanbieden van de boek- houdkundige bescheiden	411

9.4.1.4.	Het niet-verstrekken of het laattijdig overmaken van de door de fiscus gevraagde inlichtingen	411
9.4.1.5.	Het niet-beantwoorden van een bericht van wijziging binnen de wettelijk bepaalde termijn . . .	411
9.4.2.	Vormvoorwaarden	412
9.4.2.1.	Schriftelijke kennisgeving	412
9.4.2.2.	Motiveringsplicht	413
9.4.3.	Antwoordtermijn	413
9.4.4.	Gevolgen	414
9.4.4.1.	Willekeurige aanslag	414
9.4.4.2.	Het bewijs van het juiste bedrag van de belastbare inkomsten	415
9.5.	Sancties	415
9.5.1.	Administratieve sancties	415
9.5.2.	Belastingverhoging	415
9.5.3.	Administratieve boete	417
9.5.3.1.	Overtredingen niet toe te schrijven aan kwade trouw en aan het opzet de belasting te ontduiken .	417
9.5.3.2.	Overtredingen toe te schrijven aan kwade trouw en aan het opzet de belasting te ontduiken	417
9.5.4.	Strafrechtelijke sancties	418

HOOFDSTUK 10.

BETWISTINGEN – BEZWAAR – BEROEP

	ROLAND VAN HECKE	419
10.1.	Inleiding	419
10.3.	Procedure inzake betwistingen	419
10.3.1.	Bezwaarprocedure	419
10.3.1.1.	Algemeen	419
10.3.1.2.	Waartegen kan men een bezwaarschrift indienen?	420
10.3.1.3.	Formele vereisten waaraan een bezwaarschrift moet voldoen?	421
10.3.1.3.1.	Een geschrift	421
10.3.1.3.2.	Taal	421
10.3.1.3.3.	Ondertekening	422
10.3.1.3.4.	Motivering	422
10.3.1.4.	Bij wie moet een bezwaarschrift worden ingediend?	423

10.3.1.5.	Wie kan rechtsgeldig een bezwaarschrift indienen?	424
10.3.1.6.	Termijn voor het indienen van het bezwaarschrift	425
10.3.1.7.	Behandeling van het bezwaarschrift	426
10.3.1.8.	Aanvullende bezwaarschriften	428
10.3.1.9.	Opschorting van betaling	429
10.3.1.10.	Bevoegdheid van de gewestelijke directeur of gedelegeerde ambtenaar	429
10.3.1.11.	Betekening van de beslissing	430
10.3.2.	Vraag tot ontheffing van ambtswege	430
10.3.2.1.	Algemeen	430
10.3.2.2.	Voorwerp van ambtshalve ontheffing	431
10.3.2.2.1.	Overzicht	431
10.3.2.2.2.	Materiële vergissing	431
10.3.2.2.3.	Overbelasting	432
10.3.2.2.4.	Nieuwe feiten	432
10.3.2.3.	Voorwaarden voor de ontheffing van ambtswege	432
10.3.2.4.	Moratoire interesten	433
10.3.2.5.	Beslissing van de Gewestelijke directeur of de gedelegeerde ambtenaar	433
10.3.3.	De gerechtelijke fase	433
10.3.3.1.	Procedure voor de rechtbank van eerste aanleg	435
10.3.3.1.1.	Verplichte uitputting van de administratieve fase	435
10.3.3.1.2.	Vormvoorwaarden bij een vordering voor de rechtbank van eerste aanleg	436
10.3.3.1.3.	Termijn voor het instellen van de vordering (rechtbank eerste aanleg)	437
10.3.3.1.4.	Bevoegdheid van de rechter	438
10.3.3.1.5.	Nieuwe grieven	438
10.3.3.1.6.	Schorsende werking	439
10.3.3.2.	Procedure voor het hof van beroep	439
10.3.3.2.1.	Algemeen	439
10.3.3.2.2.	Vormvereisten voor het instellen van een procedure in hoger beroep	439
10.3.3.2.3.	Termijn voor het instellen van de vordering (hof van beroep)	440
10.3.3.3.	Procedure voor het Hof van Cassatie	440
	BIBLIOGRAFIE	443

AFKORTINGEN

<i>A.F.T.</i>	Algemeen Fiscaal Tijdschrift
<i>A.M.R.</i>	Algemene Modellenverzameling voor de Rechtspraak
<i>A.P.R.</i>	Algemene Praktische Rechtsverzameling
<i>A.R.</i>	algemene rol
<i>Acc. & Fisc.</i>	Accountancy & Fiscaliteit
<i>Adm. Lex.</i>	Administratief Lexicon
<i>Adm. Ond.</i>	Administratieve Onderrichting
<i>adv.</i>	advies
<i>Adv. Gen.</i>	Advocaat-generaal
<i>afd.</i>	afdeling
<i>afl.</i>	aflevering
<i>al.</i>	alinea
<i>Alg. Fisc. T.</i>	Algemeen Fiscaal Tijdschrift
<i>Ann. Dr.</i>	Annales de droit
<i>Ann. Dr. Sc. Pol.</i>	Annales de droit et de sciences politiques
<i>Ann. Not.</i>	Annales du notariat et de l'enregistrement
<i>Antwerpen</i>	Hof van Beroep te Antwerpen
<i>AOIF</i>	Administratie Ondernemings- en Inkomstenfiscaliteit
<i>Arbh.</i>	Arbeidshof
<i>Arbitr. Besl.</i>	Arbitrale beslissing
<i>Arbrb.</i>	Arbeidsrechtbank
<i>Arr. R.v.St.</i>	Arresten en adviezen van de Raad van State
<i>Arr. R.v.St.</i>	Verzamelingen der arresten en adviezen van de Raad van State
<i>Arr.Cass.</i>	Arresten van het Hof van Cassatie
<i>Arrondrb.</i>	Arrondissementsrechtbank
<i>art.</i>	artikel, artikelen
<i>Assisen</i>	Hof van Assisen
<i>Aud.</i>	Auditeur
<i>B.J.</i>	Belgique judiciaire
<i>B.S.</i>	Belgisch Staatsblad
<i>B.T.I.R.</i>	Belgisch tijdschrift voor internationaal recht
<i>B.T.S.Z.</i>	Belgisch tijdschrift voor sociale zekerheid

B.W.	Burgerlijk Wetboek
<i>Bank Fin.</i>	Bank- en financiewezen – Revue de la Banque
Benelux Hof	Benelux Gerechtshof
Benelux Jur.	Benelux Gerechtshof – jurisprudentie
Bergen	Hof van Beroep te Bergen
Besl. W.	Besluitwet
<i>Bijl. B.S.</i>	Bijlage tot het Belgisch Staatsblad
BNI	Belasting niet-inwoners
Brussel	Hof van Beroep te Brussel
btw	belasting over de toegevoegde waarde
<i>BTW-Rev.</i>	BTW-Revue
<i>Bull.</i>	Bulletin
<i>Bull. Ass.</i>	Bulletin des Assurances
<i>Bull. Bel.</i>	Bulletin der belastingen
<i>Bull. Boekh. Norm.</i>	Bulletin van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen
<i>Bull. Contr.</i>	Bulletin des contributions
<i>Bull. Off.</i>	Bulletin officiel des lois et arrêtés royaux de la Belgique
bv.	bijvoorbeeld
bvba	besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
<i>Cah. Dr. Eur.</i>	Cahiers de droit européen
Cass.	Hof van Cassatie (of Hof van Verbreking)
Com IB 1992	Commentaar op het Wetboek van Inkomstenbelasting 1992
Comm.I.B.	Administratieve officiële commentaren op het Wetboek van Inkomstenbelasting
Command. V.	Commanditaire vennootschap
<i>Comp.</i>	Bulletin trimestriel Belge de droit comparé
<i>Computerr.</i>	Computerrecht
concl.	conclusies
Corr.	correctionele rechtbank
CV	Coöperatieve vennootschap
DBI	Definitief belaste inkomens
<i>De Gem.</i>	De gemeente
<i>Doc. Fin.</i>	Documentatieblad Ministerie van Financiën
ed.	editor

EU	Europese Unie
Eur. Doc.	Europese documentatie
F.B.W.	Fundamentele Belgische wetgeving
<i>F.J.F.</i>	Fiscale Jurisprudentie/Jurisprudence Fiscale
FBB	Forfaitair gedeelte buitenlandse belasting
<i>Fisc. Koerier</i>	Fiscale Koerier
<i>Fisc.Act.</i>	Fiscale actualiteit
<i>Fiskofoon</i>	Fiskofoon, Tijdschrift voor Fiscaal recht
<i>Fiskoloog</i>	Fiskoloog
FOD	Federale Overheidsdienst
G.W.	Grondwet
Gec. W.	Gecoördineerde Wetten
Gem. en Prov.	Gemeente en provincie
Gem. Regl.	Gemeentelijk Reglement
Gent	Hof van Beroep te Gent
Ger. W.	Gerechtigd Wetboek
H.v.J.	Hof van Justitie van de Europese Unie
Hand.	Parlementaire Handelingen
<i>Ius</i>	Inter-universitair studententijdschrift
ivzw	Internationale vereniging zonder winstoogmerk
<i>J.D.F.</i>	Journal de Droit Fiscal
<i>J.P.D.F.</i>	Journal Pratique de droit Fiscal
Jeugdrb.	Jeugdrechtbank
<i>Jura Falc.</i>	Jura falconis
KB	Koninklijk Besluit
KB W.Ven.	Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen
KB WIB'92	Koninklijk Besluit tot uitvoering van het Wetboek van Inkomstenbelasting 1992
KBO	Kruispuntbank voor Ondernemingen
KI	kadastraal inkomen
Kort Ged.	kort geding
Lex Belgica	Lex Belgica
<i>Limb. Rechtsl.</i>	Limburgs rechtsleven
losbl.	losbladig
Luik (of Liège)	Hof van Beroep te Luik
LV	landbouwenootschap

M.A.R.	Minimum Algemeen Rekeningstelsel
MB	Ministerieel Besluit
M.O.	Ministeriële Omzendbrief
<i>N.F.M.</i>	Notarieel en Fiscaal Maandblad
<i>Not.</i>	Notarius
nv	naamloze vennootschap
<i>Omnia Fraterne</i>	De Advocaat. Omnia Fraterne
Ord.	Ordonnantie
OV	onroerende voorheffing
<i>Parl. St.</i>	Parlementaire Stukken
<i>Pas.</i>	Pasicrisie
<i>Pasin.</i>	Pasinomie
Pol.	Politie rechtbank
Prov. Regl.	Provinciaal Reglement
PV	proces-verbaal
R.B.	Regentsbesluit
<i>R.C.J.B.</i>	Revue critique de jurisprudence belge
<i>Rev. prat. soc.</i>	Revue Pratique des sociétés civiles et commerciales
R.v.St.	Raad van State
<i>R. W.</i>	Rechtskundig Weekblad
Rb.	Rechtbank van Eerste Aanleg, Burgerlijke Kamer
<i>Rechtsk. T.</i>	Rechtskundig tijdschrift
Regl.	Reglement
<i>Rev. Dr. B.</i>	Revue de droit belge
<i>Rev.Fisc.</i>	Revue Fiscale
RPB	Rechtspersonenbelasting
RV	roerende voorheffing
<i>Soc. Kron.</i>	Chroniques de droit social
Sw.	Strafwetboek
<i>T. Not.</i>	Tijdschrift voor notarissen
<i>T. Rechtsh.</i>	Tijdschrift voor rechtshulp
<i>T. Vred.</i>	Tijdschrift van de Vrede- en politierechters
<i>T.B.B.R.</i>	Tijdschrift Belgisch burgerlijk recht
<i>T.B.P.</i>	Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en publiek recht
<i>T.Not.</i>	Tijdschrift voor Notarissen
<i>T.R.D.</i>	Tijdschrift rechtsdocumentatie
<i>T.S.R.</i>	Tijdschrift voor Sociaal Recht/Revue de droit social

<i>TFR</i>	Tijdschrift voor Fiscaal Recht
<i>TRV</i>	Tijdschrift voor rechtspersonen en Verenigingen
<i>Turnh. Rechtsl.</i>	Turnhouts rechtsleven
V.O.F.	vennootschap onder firma
Ven.B.	vennootschapsbelasting
Ver. K.	Verenigde Kamers Hof van Cassatie
Verord.	Verordening
Verz. Wett. Besl.	Verzameling van wetten en besluiten van België
<i>Vl. T. Gez.</i>	Vlaams tijdschrift voor gezondheidsrecht
Volksv.	Volksvertegenwoordiger
Voorz.	Voorzitter
<i>Vr. en Antw.</i>	Parlementaire Vragen en Antwoorden
Vred.	Vredegerecht
VRI	Vrijgestelde roerende inkomsten
VSDC	Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor vzw's (vzw)
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
Vzw-wet	Vzw-wet van 27 juni 1921, gewijzigd door de Wet van 2 mei 2002 en andere
W.	Wet
W. Reg.	Wetboek van Registratie-, Hypotheek- en Griffierechten
W. Succ.	Wetboek van Successierechten
W. Taksen	Wetboek van met zegel gelijkgestelde taksen
W. Zeg.	Wetboek van Zegelrechten
WBTW	Wetboek belasting over de toegevoegde waarde
W.I.G.B.	Wetboek van de met Inkomstenbelastingen gelijkgestelde Belastingen
W.Kh.	Wetboek van Koophandel
W.Venn.	Wetboek van Vennootschappen
WIB	Wetboek van Inkomstenbelastingen
WIB'92	Wetboek Inkomstenbelastingen 1992
WIB'62	Wetboek van Inkomstenbelastingen 1962
Z.W.	Zonder Winstoogmerk

